

Notat vedr. kortlægning og estimering af økologisk gødningsforsyning og biomassegrund i et scenarier på forskellige bedriftstyper

Baggrund

Notat udarbejdet af Anton Rasmussen og Morten Vestenaa, Innovationscenter for Økologisk Landbrug i projektet *Nærringstoffer til bæredygtig økologisk vækst og omlægning i balance* gennemført af Innovationscenter for Økologisk Landbrug i 2022-23. Projektet er støttet af Promille afgiftsfonden for landbrug. Notatet der er et arbejdsnotat opdateres løbende i projektperioden, beskriver og kortlægger gødnings- og biomassegrundlag, som grundlag for at kortlægge nærringstofforsyningen nu og i et scenarie hvor 25 % af landbrugsarealet bliver omlagt til økologisk produktion.

Fremskrivning og biomassegrundlag til biogas og næringsstoffer:

Opgaven er at lave en fremskrivning for behovet for næringsstofinput til økologien, hvis det økologiske areal skal vokse med 25% i 2030. Forskellige kategorier af produkter kan stå for væksten i det økologiske forbrug og dermed areal. Da næringsstofbehovet er meget forskelligt til produktion af forskellige varegrupper, kan udviklingen i forbrug have store konsekvenser for en fremskrivning af næringsstofs behov.

Derfor laves en analyse af fremtidigt behov for næringsstoffer i to scenarier. Et scenarie hvor væksten domineres af vækst i økologisk mælke og kødproduktion, og et scenarie hvor væksten udelukkende sker i produktion af plantebaserede biomasser til biogas.

Vi kan fremføre gode argumenter for at væksten i økologien vil foregå i den produktion af mælk og kød, da det er de produktionsformer som nemmest lægges om fra konventionel til økologisk. En vækst i det økologiske areal om konsekvens af større mælke- og kødproduktion kræver dog blandt andet en vækst i markedet for økologisk mælk, og centrale beslutninger fra store mejerier om at lade deres andelshavere lægge om. Der er også gode argumenter for at væksten for den økologiske produktion sker i den økologiske planteavl.

Det forventes at majs som energiafgrøde udfases helt og at der i fremtiden fortsat er fokus på selvforsyning med gas. Økologien har derfor gode muligheder for leverer biomasser til biogasproduktion da kløvergræs og efterafgrøder ved udfasning af energiafgrøder kan træde i stedet herfor da de ikke betragtes som energiafgrøder.

Kombinationen af disse afgrøders rolle i sædskiftet som kvælstofproduktion til gavn for hovedafgrøder, ukrudssaner og værdi som substrat til gasproduktion kan skabe fundament for vækst i det økologiske areal. Desuden er plantebaserede fødevarer og plante rig kost i vækst hvilket også kan forbedre de økonomiske muligheder for økologiske planteavlere.

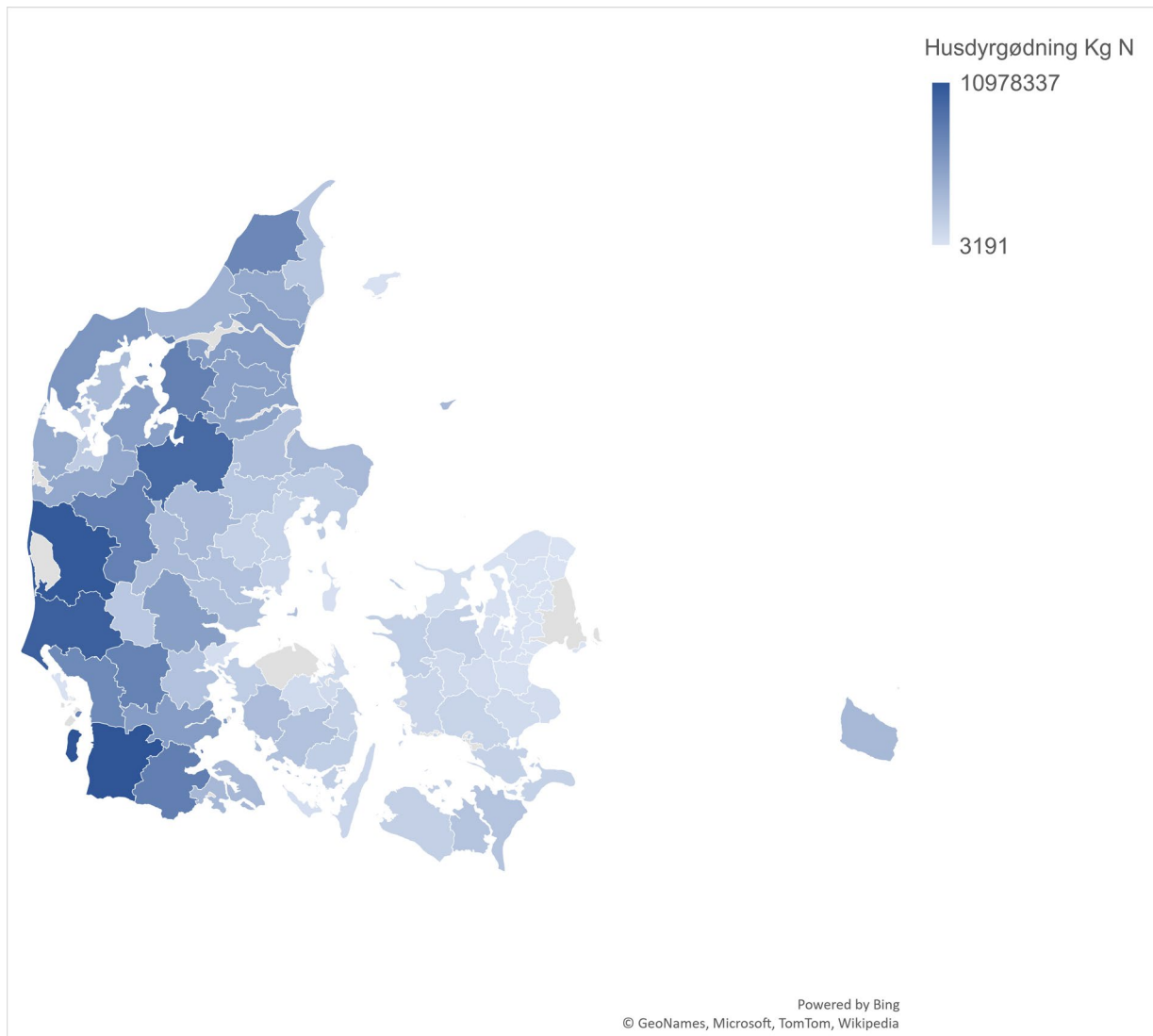
Disse muligheder for afsætning af plantebaserede produkter er specielt interessant for omlægning fra konventionel til økologisk landbrug i områder med begrænset mulighed for miljøgodkendelser til husdyrbrug, da økologisk næringsstofforsyning traditionelt er afhængig af animalsk gødning. Geografisk vil

det hovedsageligt være bynære konventionelle landbrug og landbrug på store dele af Sjælland som vil kunne omlægge med fokus på efterafgrøder og kløvergræs til biogas samt planteavl til konsum.

Hvis målet om at 25% af Danmarks landbrugsareal dyrkes økologisk i 2030 nås vil væksten sandsynligvis foregå både i omlægningen af konventionelle mælke- og kødproducenter og planteavlere til økologi. Derfor kan de to scenarier betragtes som ekstremer som beskriver grænser for usikkerhed i fremskrivningen af lokal produktion af næringsstoffer i økologien frem mod målsætningen om 25% andel af landbrugsarealet. Det er mere sandsynligt at væksten i næringsstoffer falder imellem de to kategorier.

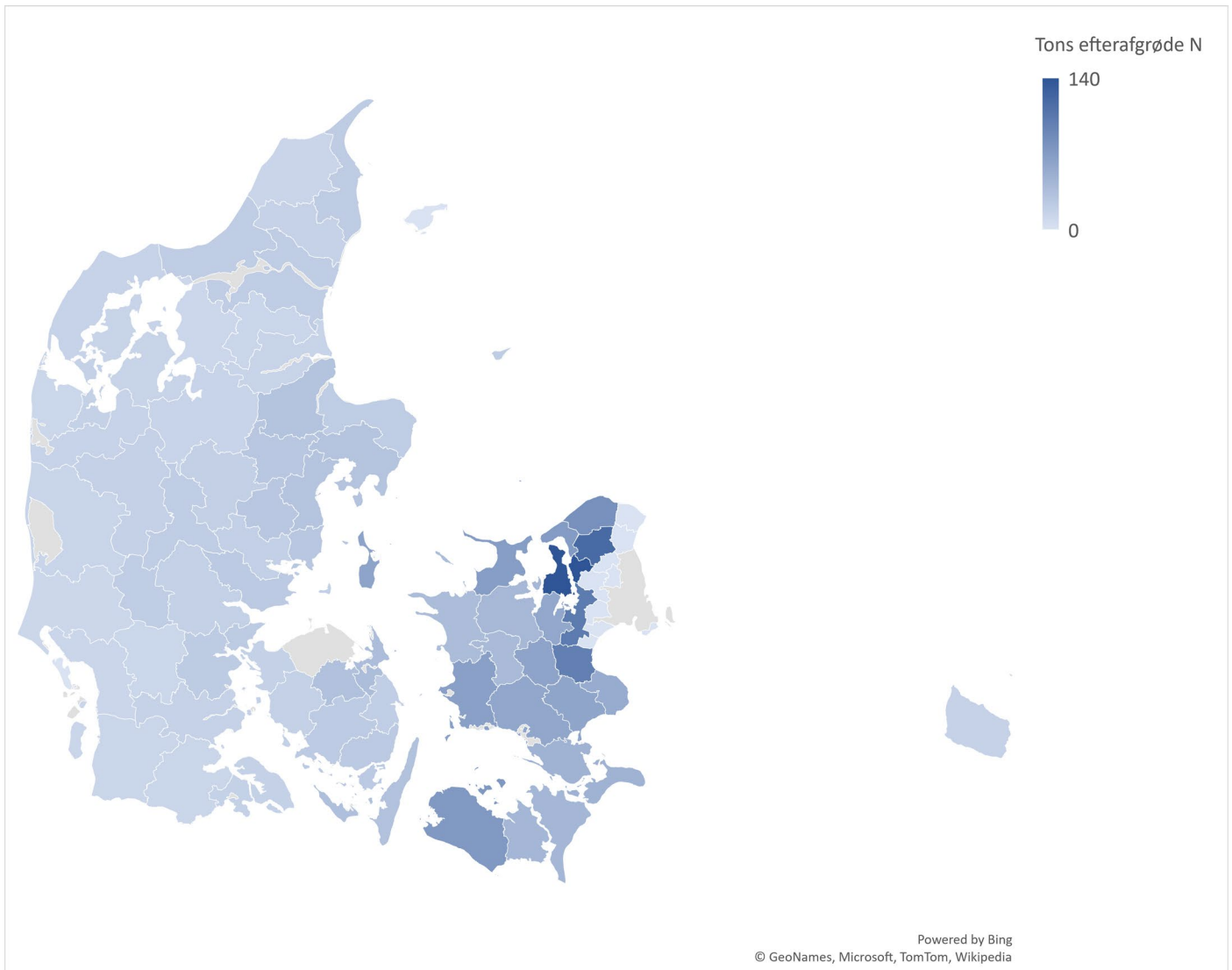
Kortbilag til analyse:

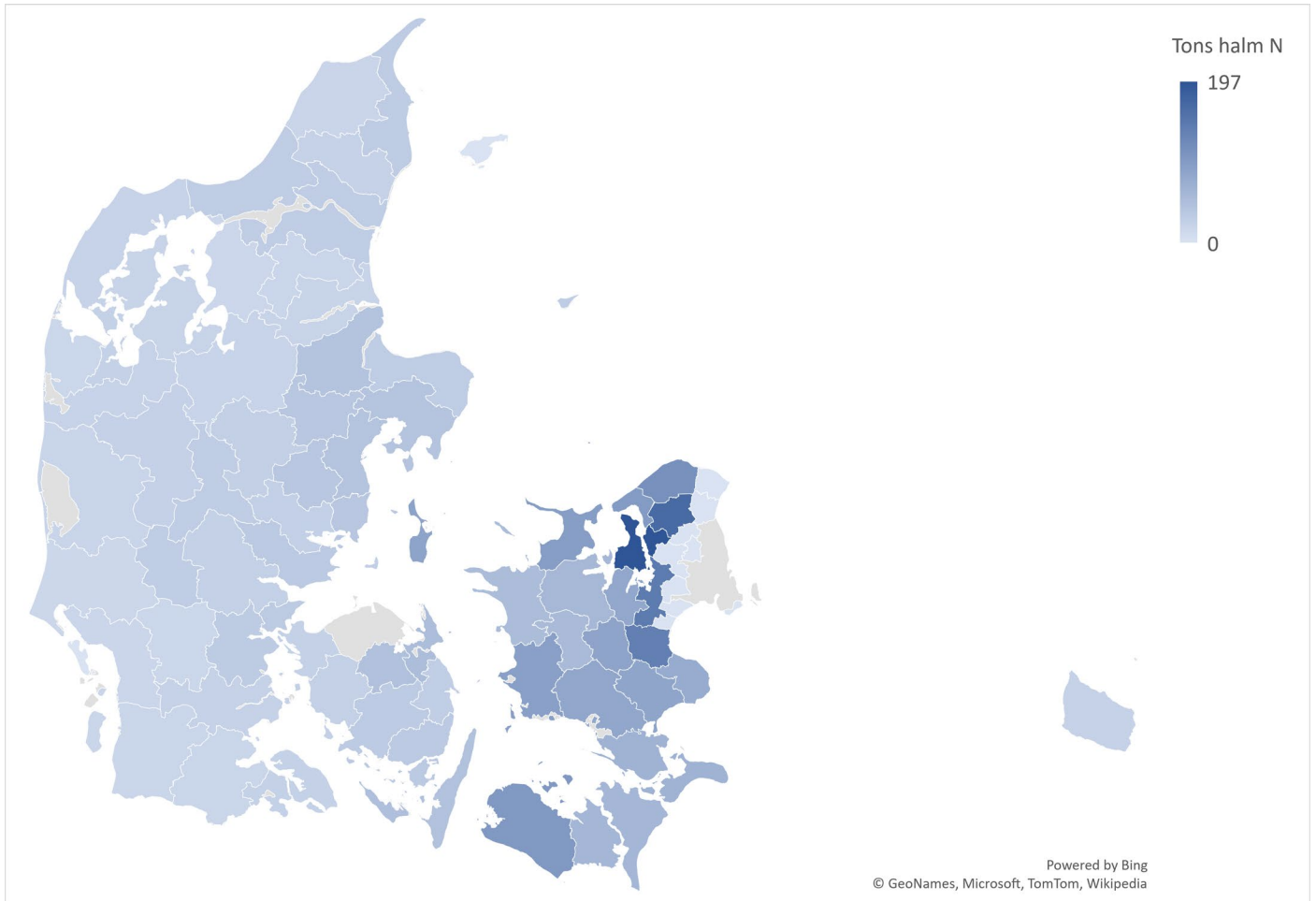
Kortbilag 1. Nuværende fordeling af husdyrgødning i kg N fordelt på kommuner.

Kortbilag 2. Potentialet for kløvergræs biomasse opgjort i kg ved afgangning i 25 % scenarie.

Kortbilag 3. Potentialet for efterafgrøde biomasse opgjort i kg N ved afgasning i 25 % scenarie.

Kortbilag 4 Potentialet for halm biomasse opgjort i kg N ved afgangning i 25 % scenarie.